

anden Vis end ved sit Militærvæsen. Ja, selvfølgelig kan et Folk det, men Branting-taler her udtrykkelig om det internationale Rustningsproblem, og hvert Ord, han siger derom, gælder med samme Vægt paa danske som paa svenske Forhold.

Den højtærede Forsvarsminister har udførlig begrundet og gjort Rede for Indholdet af Ministeriets og Venstres Forslag, og jeg kan derfor nøjes med at henvise dertil og indskrænke mig til nogle supplerende Tilføjelser vedrørende nogle Enkeltheder, som har været fremdraget i den offentlige Debat i den senere Tid. Jeg tænker her blandt andet paa den Kritik, som har været rettet mod Teknisk Korps og Orlogsværftet. I de forskellige Forslag, der er fremkommet fra Kommissionen, indtager Tanken om at gøre flere af Hærens Virksomheder til selv-bærende Institutioner en fremtrædende Plads: vi skulde af Værftets Indtægter kunne lønne Personalet og bestride Fabrikationsvirksomheden, Magasinering o. s. v., vi skulde kunne gøre det efter samme Principper som private Virksomheder, der betaler sig selv. Den Tanke er hidtil kun prøvet i Praksis ved enkelte mindre Institutioner: ved Krudtværkerne og den militære Klædefabrik, af hvilke især den sidste har et betydeligt Salg til Institutioner og Personer udenfor Hæren. Tanken er derimod ikke prøvet ved de store Institutioner, Hærens tekniske Korps, Munderingsdepotet og lignende. Det kan efter min Opfattelse stille sig tvivlsomt, om man virkelig bør gaa over til denne Ordning for disse Institutioners Vedkommende, i alt Fald, om man bør gøre det med eet Slag. Det er muligt, at man kan prøve sig frem med mindre Dele af dem og først gaa definitivt over til denne Ordning, saafremt de vundne Erfaringer taler dertor. Hvis en saadan selvstændig Fabrikationsvirksomhed skal betale sig, maa de paagældende Institutioner, der nu i Hovedsagen leverer Sager til Hærens Afdelinger uden Betaling, i Fremtiden gaa over til at sælge dem, som enhver anden Forretning sælger sine Varer. Det vil altsaa paaføre Afdelingerne Udgifter, som maa bevilges. Der er efter min Opfattelse Mulighed for, at Ordningen med de selv-bærende Institutioner ikke vil vise sig økonomisk for Staten, og det opfordrer i alt Fald til at gaa forsigtigt frem.

Hvad særlig det tekniske Korps angaar, maa det formindskes til et Omfang, der passer til Hærens reducerede Størrelse, og denne Formindskelse maa finde Udtryk i en dertil afpasset Formindskelse af Korpsets faste Personale. Men der er for dette tek-

niske Korps' Vedkommende Grund til at tage særlige Hensyn i Overgangsperioden. Hærens delvise Ombevæbning med nyt Skyts, Rekylggeværer, Maskingeværer o. s. v., vil kræve et stort Arbejde af Korpset. Korpset bør bevares som Statsinstitution og Led af Hæren, thi kun paa den Maade er det muligt at faa udført det Præcisionsarbejde, som Vaabentechnikken kræver, men som private Institutioner absolut ikke magter. I saa Henseende taler navnlig Erfaringerne fra Verdenskrigen, hvor det Skyts, der var fremstillet paa private Fabrikker, i mange Tilfælde sprængtes omkring Ørene paa Soldaterne.

Ogsaa mod Orlogsværftet har der, som bekendt, i den seneste Tid været fremsat en Del Kritik over dets Organisation og Arbejdsforhold, en Kritik, der er blevet imødegaaet af Marinens sagkyndige. Det synes imidlertid, som om der i visse Kredse næres Ønske om en Nedlæggelse af Orlogsværftet, i hvert Fald for saa vidt angaar Nybygning af Orlogsskibe. Nu er Forholdet det, at selve Nybygningsarbejderne kun udgør en forholdsvis ringe Del af hele Værftets Virksomhed. Hovedparten heraf falder paa Reparationsarbejderne, paa de udrustede Skibe, paa Fabrikation af Torpedo- og Minemateriel og paa Eftersyn og Vedligeholdelse af dette Materiel og af Artillerimateriellet. I forskellige Lande, hvor Nybygning af Krigsskibe er af større Omfang end herhjemme, og hvor Flaaden ikke som hos os er bundet til een Hovedstation, er det meget ofte de private Værfter, som udfører den Slags Nybygningsarbejder. Det forudsætter, at de paagældende Privatværfter er indstillet og indrettet paa Krigsskibsbygning, og at Arbejdet kan blive saa omfattende, at det bliver lønnende. Men med den beskedne Nybygningskonto, hvorover den danske Marine raader og vil komme til at raade i Fremtiden, vil det neppe kunne lade sig gøre at basere Nybygningen af vore Orlogsskibe paa vore Privatværfter, og at lade Arbejdslønnen derved gaa til Udlandet vil neppe fra nogen Side blive mødt med Sympati. Gennem mange Aar har Orlogsværftet paataget sig Bygningen af den langt overvejende Del af Marinens Skibe, og naar man ser hen til disses Skibes lange Levealder, maa det sikkert indrømmes, at Arbejdet i Almindelighed har været godt udført. Man kan heller ikke se bort fra, at det ved Udrustning under Krigsforhold er af væsentlig Betydning at have et Statsværft til Raadighed med en fast Stab af Ingeniører og Haandværkere, der er særlig fortrolige med Skibenes Bygning. Under